

har man troet, at Taxationscommissjonen maatte have en vis Raadighed til efter bedste Skjønne at bestemme Eiendommenes Værdi, og man har troet, at den Mangel, som man maa erkjende er tilstede i Loven, nemlig at der ikke er givet Regler for Taxationscommissjonen, kunde afhjælpes ved Instrurer, ved Veiledning fra de vedkommende Ministerier, hver for sit Vedkommende. Naar denne Commissjon udtryffeligt er kaldt Taxationscommissjon, maa jeg tilstaae, at jeg egentlig ikke betragter den som en Taxationscommissjon, men nærmest som en Skjøncommissjon, som en Commissjon, der ved Forhandlinger skal see at udfinde den vedkommende Eiendoms Værdi, uden at være strengt bunden til de Regler, som, hvis det skulde være en formelig Taxationscommissjon, maatte tages tilfølge. Det er vel muligt, at der kunde være nogle Grindringer at fremsætte imod den Maade, hvorpaa Eiendommenes Værdi i Tilfælde af Omtaxation skal udfindes, og at det vilde være heldigere, om der var givet en anden Regel; det skal jeg tilfulde erkjende, ligesom der ogsaa kunde være Spørgsmaal om at bringe andre Forandringer ind i Loven; men det maa jeg naturligviis henstille til det høitærede Thing, hvilken Beslutning det i denne Henseende maatte tage.

Jessen: Alle foregaaende ærede Talere have forudsat, at det nu foreliggende Lovforslag ikke i principiel Henseende vilde have Noget imod sig. Ogsaa nærer jeg nogen Formodning om, at de fleste af dette ærede Things Medlemmer ret gjerne ville see, at en Lov udkom om tvunget Salg af saadanne Stiftelsers Fæstegods som de, hvorom der i dette Forslag meest er Tale. Imidlertid gives der ogsaa en modsat Synsmaade, og jeg kunde ikke finde tilbørligt, at der ikke derom blev erindret. Her og nu skal jeg imidlertid ikke udtale noget afgjørende Ord om, hvilken af disse to Synsmaader der i sidste Instantis vilde findes at være den rigtige; men jeg skal erindre om, at de begge gives; og naar jeg derom erindrer, nærer jeg Haab om, at dette vil optages med den Velvillie, som tør forudsættes, hvor man samles just for at drøfte og afveie forskellige Meninger og Synsmaader mod hinanden. Jeg

skal bringe i Grindring, at der gives dem, som meget vanskelige vilde kunne beslutte sig til at stemme for noget som helst Forslag om tvunget Salg af Eiendom, medmindre det skulde kunne henføres til saadanne Expropriationer, som enhver Stat har fuld og retfærdig Anledning til at kræve at enhver af dens Borgere skal finde sig i, og at der gives dem, som heller ikke vilde kunne beslutte sig til at stemme for det nu foreliggende Forslag, uagtet det ikke gaaer ud paa tvunget Salg af alt Fæstegods, nemlig fordi Detaillen af dette Forslag, saaledes som det nu foreligger, er saadan, at den ikke hæver de principielle Betænkkeligheder. Jeg skal erindre om, at der gives dem, som ere meget alvorligt bekymrede over, at Bestræbelserne i Henseende til Lovgivningen i den hele her omhandlede Retning just under vor nuværende Forsatning have gaaet ud paa at bevirke tvunget Salg af Fæsteeiendommene, istedetfor at gaae ud paa at befordre Selveiendoms eller Arvesæstes Udbredelse ad andre Veie, altsaa meget alvorlig bekymrede over, at denne Tvangens Veie, som den absolute Regjering aldrig vovede at gribe til, uagtet den ligesaa fuldt som Nutiden erkjendte Hensigtsmæssigheden af Fæstes Overgang til Selveiendom, just er den, man har faaet saameget Mod paa under vor nuværende Forsatning, som saa Mangfoldige jubledede imøde, som saa Mange endnu ere hjertelige Tilhængere af i Tilid til, at der under denne Forsatning ikke skulde kunne passere Noget, der vilde have endog kun Skin af Vilkaarlighed.

Forudsat iøvrigt, men endnu ikke indrømmet, at der kunde være Udset til, at dette Lovforslag skulde blive saaledes omformet, at alle principielle Betænkkeligheder vilde svinde hos dem, der nu engang ikke formaae at beskænde sig til og at gaae frem efter nogen anden Synsmaade end den, jeg nys betegnede, skal jeg tillade mig at berøre nogle af de Enkeltheder i dette Forslag, som efter min Formening trænge til Forandring, og altsaa, foruden hvad allerede er anført, ville bevæge ogsaa mig til at stemme for, at dette Forslag underkastes her i Thinget en meget nøiegaende Drøftelse.

Først tillader jeg mig saaledes at komme tilbage til disse Ord: „en saadan Fæstelovgiv-